

PROGRAMĂ PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE BACALAUREAT – 2009

ISTORIA MUZICII, ISTORIA BALETULUI, ISTORIA TEATRULUI, ISTORIA ARTEI ȘI ARHITECTURII

I. Statutul disciplinei

În cadrul examenului de bacalaureat, disciplinele istoria muzicii, istoria baletului, istoria teatrului și istoria artei și arhitecturii, constituie probe la alegere din aria curriculară specifică profilului și specializării din cadrul filierei vocaționale, ca probe scrise.

II. Competențe de evaluat

Disciplinele istoria muzicii, istoria baletului, istoria teatrului și istoria artei și arhitecturii se înscriu în rândul disciplinelor de strictă specialitate, și se adresează elevilor de la liceele de artă.

Competențele de evaluat:

- utilizarea corectă și adecvată a limbajului specific;
- utilizarea noțiunilor istorice specifice menționate în curriculum;
- corelarea unor noțiuni de natură culturală cu fapte istorice;
- interpretarea unor evenimente istorice marcante și prezentarea personalităților epocii respective care au condus la dezvoltarea artelor;
- recunoașterea, și analizarea unor informații furnizate de surse istorice;
- compararea unor opinii diferite privind încadrarea stilistică a creatorilor reprezentativi;
- descrierea și explicarea unor fapte și fenomene istorice prin raportarea la curentul epocii respective ;
- operarea cu analogii stilistice și creative între arte, în perspectivă interdisciplinară;

1. PROGRAMA PENTRU ISTORIA MUZICII

A. ISTORIA MUZICII UNIVERSALE

Conținuturi:

1. **Antichitatea greco-romană:** semnificație privind evoluția ideilor estetice în cadrul spiritualității europene.
2. **Cultura muzicală medievală bizantină;** importanța acesteia privind specificul muzicii ortodoxe la români. Evoluția gândirii muzicale a Evului Mediu în apusul Europei, de la “cantus planus” gregorian, până la momentul apariției polifoniei (Ars

antiqua). Muzica laică a Evului Mediu: creația muzical-poetică, trubaduri, trouveri, minnesănger etc.

3. **Renașterea muzicală:** caracteristici și cronologia perioadei. Genurile muzicale și caracteristicile lor: madrigalul, motetul, missa.
Evoluția muzicii începând cu secolul al XIV-lea; de la “Ars nova”, la Școala franco-flamandă (caracteristici, genuri, reprezentanți, importanță).
Apariția operei (dramma per musica); context istoric, caracteristici, reprezentanți ai Cameratei florentine. Claudio Monteverdi, reprezentant al genului.
4. **Stilul instrumental concertant** în creația secolului al XVII-lea și începutul secolului al XVIII-lea; creatori ai preclasicismului muzical și genurile reprezentative: suita, sonata, concerto-grosso. Importanța creației compozitorilor: A.Vivaldi, J.Ph.Rameau, D.Scarlatti etc. Opera barocă și reprezentanții ei: H. Purcell, G. Fr. Haendel. Personalitatea lui J.S.Bach; scriitura polifonică și genurile reprezentative(fuga), creația instrumentală, importanța temperanței sonore. Creația vocal-instrumentală și reprezentanții de seamă: G. Fr. Haendel, J. S. Bach.
5. **Clasicismul muzical.** Premise ale apariției clasicismului muzical; de la D. Scarlatti la fiii lui J.S.Bach; caracteristicile și reprezentanții Școlii de la Mannheim. Apariția și evoluția sonatei bitematice, simfoniei și a cvartetului clasic; reprezentanți. Cristalizarea genurilor simfonice. Evoluția operei. Personalitatea, creația și importanța compozitorilor J. Haydn, W.A.Mozart, L.van Beethoven.
6. **Romantismul** - curent artistic și muzical: cronologie, trăsături generale, forme și genuri predilecte (inclusiv programatismul), virtuozitatea instrumentală (evoluția și perfecționarea instrumentelor, importanța pianului). Date din biografia artistică și creația muzicală aparținând compozitorilor secolului al XIX-lea: Fr.Schubert, H. Berlioz, R.Schumann, F.Chopin, Fr.Liszt, J.Brahms, P.I.Ceaikovski, G.Verdi, R.Wagner etc. Școlile muzicale naționale europene: rusă, nordică, poloneză, cehă, ungară, spaniolă, românească; caracteristici, genuri predilecte și compozitorii reprezentativi:
7. **Diversitatea stilistică la sfârșitul sec. al XIX-lea și începutul sec.al XX-lea;** verism, impresionism, neo-clasicism, post-romantism, expresionism etc. Compozitori reprezentativi: C. A. Debussy, R. Strauss, A. Schönberg, A. Webern, A. Berg etc. A doua înflorire a școlilor naționale în secolul XX și reprezentanții lor; simfonismul francez și austro-german: C. Franck, A. Bruckner, G. Mahler.
8. **Orientări stilistice și opțiuni creatoare în muzica contemporană:** muzica concretă și electronică, aleatorismul, constructivismul, muzica stohastică, sisteme muzicale de sinteză etc. Compozitori reprezentativi în secolul XX: G. Enescu, I. Stravinsky, B.Bartok, O. Messiaen, K. Stockhausen, P. Boulez, Y. Xenakis, J. Cage ș.a.

B. ISTORIA MUZICII ROMÂNEȘTI

1. **G. Enescu** – personalitate complexă a culturii românești și universale. Biografie și creație; importanța compozitorului, interpretului, pedagogului în context cultural național și universal.

2. **Apariția și evoluția școlii muzicale naționale;** surse de inspirație, genuri muzicale predilecte (coral, cameral, simfonic, operă) și compozitori reprezentativi.
3. **Viața muzicală românească** în prima jumătate a secolului XX: instituții muzicale, viața concertistică etc. Creatori și genuri abordate cu precădere: M. Jora, P. Constantinescu ș.a.
4. **Mijloace artistice,** procedee stilistice și semnificații în creația muzicală românească din a doua jumătate a sec.XX: A. Stroe, Șt. Niculescu, T. Olah, A.Vieru, W. Berger, alți reprezentanți ai școlii muzicale contemporane românești

ISTORIA BALETULUI

Conținuturi:

1. **Dansul în Grecia Antică:**
 - dansul alături de muzică și poezie
 - felurile dansului antic grecesc
2. **Nașterea și fundamentarea baletului**
 - Ballet comique de la reine. Epoca lui Ludovic al XIV-lea. Academia de dans; Lully, Molière – comedia balet.
3. **J. G. Noverre** – reformator și teoretician al baletului “Scrisori despre dans și balet”.
4. **Baletul în epoca romantică**
 - climatul romantic; F.Taglioni, “La Silphide”. Caracterele artei noi; F.Elsser, C.Grisi și “Giselle”. Rolul celor trei dansatoare în evoluția baletului.
 - J.Perrot, J.Mazilier, A. S.Saint-Leon, C.Blasis. Caracterele baletului în perioada romantică până la sfârșitul secolului al XIX-lea în Franța, Italia, Danemarca.
 - A.Bournonville. Baletul în Rusia. Înființarea școlilor imperiale și regale de dans. Coregrafi.
 - P.I.Ceaikovski și noua orientare în muzica de balet: “Frumoasa din pădurea adormită”, “Lacul lebedelor”, “Spărgătorul de nuci”.
 - Marius Petipa, personalitate artistică și creatoare.
5. **Precursorii modernismului** și contribuția lor la dezvoltarea baletului
Loïe Fuller, Isadora Duncan, E.Dalcroze
6. **S. Diaghilev și “Baleturile ruse”.** Coregrafi, compozitori, interpreți, baleturile.
7. **Perioada experimentală** în baletul contemporan.
 - suprarealismul în balet. I.Stravinski, Serge Lifar și neoclasicismul.
8. **Expresionismul german.**
 - premisele apariției curentului artistic
 - reprezentanții expresionismului și discipolii acestora
9. **Baletul post-modern.** Baletul contemporan.
 - tehnică, expresie în baletul american, olandez; coregrafi și interpreți.
10. **Baletul în România:**
 - apariția și evoluția baletului românesc, coregrafi, compozitori, interpreți
 - Floria Capsali-fondator de școală națională
 - balet românești - compozitori, coregrafii, interpreți

ISTORIA TEATRULUI UNIVERSAL

Continuturi:

1. **Antichitatea greacă**
 - a. Tragedia (la alegere, o operă): Eschil – *Prometeu înălțuit*; Sofocle – *Antigona*; Euripide- *Medeea*;
 - b. Comedia: Aristofan – *Broaștele*;
2. **Teatrul latin**: Plaut – *Soldatul fanfaron*.
3. **Teatrul medieval**: tipuri de literatură dramatică: mistere, moralități, farse.
4. **Commedia dell'Arte**: scenarii, tipologii de personaje;
5. „Secolul de aur“ spaniol: Lope de Vega – *Câinele grădinarului*.
6. **Renașterea elisabetană**: William Shakespeare – *Hamlet*, *Visul unei nopți de vară*, *Romeo și Julieta* (la alegere, o operă).
7. **Clasicismul francez**: a) tragedia: Pierre Corneille – *Cidul*; Jean Racine – *Fedra*;
b) Molière – *Avarul*, *Tartuffe*.
8. **Teatrul secolului al XVIII-lea**: Marivaux – *Jocul dragostei și al întâmplării*; Beaumarchais – *Nunta lui Figaro*. (la alegere, o operă).
9. **Iluminismul italian și reformarea comediei**: Carlo Goldoni – *Bădăranii*, *Slugă la doi stăpâni*.
10. **Romantismul francez**: Victor Hugo – *Hernani*.
11. **Comedia socială rusă**: N. Gogol – *Revizorul*.
12. **Teatrul realist**: A.P. Cehov – *Pescărușul*, *Unchiul Vanea*.
13. **Critica socială în teatrul britanic**: George Bernard Shaw – *Pygmalion*.
14. **Realismul psihologic**: Henrik Ibsen – *Nora*; August Strindberg – *Pelicanul*.
16. **Tendințe în teatrul european contemporan**:
 - a. Teatrul epic: Bertold Brecht – *Opera de trei parale*.
 - b. Teatrul și „măștile“: Luigi Pirandello – *Șase personaje în căutarea unui autor*.
 - c. Teatrul absurdului: Eugen Ionescu – *Rinocerii*.
 - d. „Noua tragedie“ americană: Eugene O'Neill – *Din jale se întrupează Electra*.
 - e. „Tinerii furioși“: John Osborne – *Privește înapoi cu mânie*.

ISTORIA TEATRULUI ROMÂNESC

Conținuturi:

1. Primul mare dramaturg : Vasile Alecsandri – *Fântâna Blanduziei, Chirița în provincie*. (la alegere)
2. **Drama istorică:** B.P. Hașdeu – *Răzvan și Vidra*; Al. Davila – *Vlaicu-Vodă*; B.Șt. Delavrancea – *Apus de soare*. (la alegere, o operă).
4. **Modernitatea clasicului** I.L. Caragiale – *O scrisoare pierdută, D’ale caranvalului, O noapte furtunoasă*. (la alegere, o operă)
5. **Comedia socială interbelică:** Tudor Mușatescu – *Titanic vals*; Kirițescu – *Gaițele*; G.M. Zamfirescu – *Domnișoara Nastasia* (la alegere, o operă).
6. **Drama de idei:** Camil Petrescu – *Jocul ielelor*.
7. **Teatrul poetic:** Lucian Blaga – *Meșterul Manole*.
8. **Comedia lirică:** Mihail Sebastian – *Steaua fără nume*.
9. **Parabolă și metaforă în teatrul românesc contemporan:** Marin Sorescu – *Matca*.
10. **Comedia contemporană românească:** Teodor Mazilu – *Proștii sub clar de lună*.

Bibliografie

Virgil BRĂDĂȚEANU: *Istoria literaturii dramatice românești și a artei spectacolului*; Editura Didactică și Pedagogică, București 1979

Ovidiu DRIMBA: *Istoria teatrului universal*; Editura SAECULUM, București, 2008

Ovidiu DRIMBA: *Istoria culturii și civilizației* (vol. I-XI); Editura SAECULUM, București, 2003

Ioan MASOFF: *Teatrul românesc*; Ed. Minerva, București, 1968-1976

Vito PANDOLFI: *Istoria teatrului universal* (vol. I-IV); Ed. Meridiane, București, 1971

Mihaela TONITZA. IORDACHE și George BANU: *Arta teatrului*, Editura Nemira, București 2004

Mihai VASILIU: *Istoria teatrului românesc*; Ed. Albatros, București, 1972

Anne UBERSFELD: *Termeni-cheie de analiză a teatrului*; Ed. Institutului European, Iași, 1999

Ion ZAMFIRESCU: *Istoria teatrului universal* (vol. I-III); Ed. Pentru Literatură Universală, București, 1958-1968

Vito

Ion ZAMFIRESCU: *Panorama dramaturgiei universale*; Ed. Aius, Craiova, 1999

Ion ZAMFIRESCU și Margareta DOLINESCU: *Istoria literaturii universale* (vol. I); Editura Didactică și Pedagogică, București, 1970

ISTORIA ARTEI ȘI ARHITECTURII UNIVERSALE

1. **Civilizația Greciei Antice.** Condiții geo-istorice și culturale ale evoluției artistice; domenii de manifestare: arhitectură, sculptură, ceramică. Epoci artistice, personalități și opere reprezentative.
2. **Civilizația Romei Antice.** Condiții geo-istorice și culturale ale evoluției artistice; premise și influențe din arta etruscă; domenii de manifestare: arhitectură, sculptură, pictură și mozaic.
3. **Renașterea în Italia.** Dezvoltarea artelor plastice în Quattrocento. Domenii de manifestare: arhitectură (caracteristici generale; programe de arhitectură, personalități și opere reprezentative); sculptură (genuri, personalități și opere reprezentative); pictură (genuri), prezentare generală a școlilor lombardă, toscană și venețiană, personalități aparținând diverselor școli artistice și opere reprezentative.
4. **Renașterea în Italia.** Dezvoltarea artelor plastice în Cinquecento. Caracteristici ale Renașterii de apogeu; domenii de manifestare: arhitectură (personalități și opere reprezentative); sculptură (personalități și opere reprezentative); pictură (personalități și opere reprezentative), prefigurarea tendințelor artistice ulterioare.
5. **Renașterea în Țările de Jos.** Condiții geo-istorice; caracteristici fundamentale ale picturii; personalități și opere reprezentative.
6. **Arta bizantină.** Caracteristici generale (arhitectură, sculptură, pictură, arte decorative).
7. **Secolul al XVII-lea în arta europeană**
Barocul. Caracteristici generale (arhitectură, sculptură, pictură, arte decorative).
8. **Arta europeană în secolele XVIII și XIX.** Clasicism și Romantism (arhitectură, sculptură, pictură). Impresionismul – Premise artistice (Realismul, Peisagismul englez); caracteristici fundamentale ale impresionismului, reprezentanți și opere. Neoclasicismul, romantismul și eclecticismul în arhitectură. Stilurile 1900 în arhitectură și arte decorative în Europa, Statele Unite și Japonia.
9. **Pictura postimpresionistă.** Caracteristici generale, artiști și opere reprezentative. Direcții artistice deschise de pictura postimpresionistă (cubism, futurism, simbolism, fovism, suprarealism, expresionism, raționalism, constructivism, artă abstractă).
10. **Arta europeană în secolul XX.** Principalele curente europene în pictura de avangardă: cubism, futurism, fovism, suprarealism, expresionism, arta abstractă.
11. **Arhitectura modernă.** Contextul socio - istoric și cultural care a favorizat apariția și dezvoltarea arhitecturii moderne. Grupări artistice din prima jumătate a secolului XX:

Școala de la Chicago, Școala Bauhaus, gruparea olandeză De Stijl și personalități marcante ale acestei perioade: Le Corbusier, Frank Lloyd Wright, Mies van der Rohe, Gerrit Rietveld, Alvar Aalto etc.

ISTORIA ARTEI ȘI ARHITECTURII ROMÂNEȘTI

- 1. Arta bizantină în România** (iconografia picturii bizantine, arte decorative, arhitectură). Periodizarea artei bizantine românești. Particularitățile artistice în spațiul cultural autohton.
- 2. Renașterea și Barocul în arta românească** (pictură, arte decorative, sculptură, arhitectură). Renașterea și Barocul în Transilvania; barocul postbizantin.
- 3. Arhitectura neoromânească.** Inceputurile școlii românești de arhitectură; contextul socio - istoric și cultural care a favorizat apariția și dezvoltarea arhitecturii neoromânești. Personalități marcante care au contribuit la evoluția arhitecturii românești la confluența secolelor XIX - XX: Ion Mincu, I.N.Socolescu, Grigore Cerkez, Cristofi Cerkez, Nicolae Ghika - Budești, Petre Antonescu etc.
- 4. Arta românească în secolele XIX și XX. Personalitatea și contribuția la evoluția artei românești a creatorilor:** Theodor Aman, Nicolae Grigorescu, Ion Andreescu, Stefan Luchian, Gheorghe Petrașcu, Theodor Pallady, Nicolae Tonitza, St. Dimitrescu, Dimitrie Ghiață, Camil Ressu, Francisc Sirato, Iosif Iser, Lucian Grigorescu, Corneliu Baba, Alexandru Ciucurencu, Ion Țuculescu, Dimitrie Paciurea, Constantin Brâncuși, Ion Jalea, Romul Ladea, Cornel Medrea, Gheorghe Anghel.
- 5. Arhitectura modernă în România.** Contextul socio - istoric și cultural care a favorizat apariția și dezvoltarea arhitecturii moderne în România. Personalități marcante ale arhitecturii moderne românești: Horia Creangă, Duiliu Marcu, Marcel Iancu, G. M. Cantacuzino, Henriette Delavrancea, Haralamb Georgescu etc.

NOTE:

I. Structura de subiecte pentru disciplinele *Istoria muzicii, Istoria baletului, Istoria teatrului și Istoria artei și arhitecturii* va conține obligatoriu și minimum un item reprezentând fragmente muzicale / literare, imagini din coregrafii de referință din lucrările compozitorilor / dramaturgilor / coregrafilor și, respectiv, imagini reprezentând lucrări emblematice ale unor artiști plastici sau arhitecți, indicați în programa de bacalaureat, pentru a fi recunoscute în sistem grilă, sau care pot constitui itemi de sine-stătători.

II. Pregătirea candidaților și elaborarea subiectelor pentru examenul de bacalaureat se vor realiza în conformitate cu prevederile prezentei programe de bacalaureat și a programelor școlare în vigoare. Manualul școlar este doar unul dintre suporturile didactice utilizate de profesori și de elevi în predare-învățare, conținutul acestuia fiind valorificat în funcție de specificările din prezenta programă de bacalaureat și din programa școlară corespunzătoare filierei / profilului / specializării.

METODOLOGIA ȘI CONȚINUTUL DESFĂȘURĂRII PROBEI PRACTICE DIN CADRUL EXAMENULUI DE BACALAUREAT - 2009 PENTRU PROFILUL ARTISTIC, FILIERĂ VOCAȚIONALĂ

A. MUZICĂ, COREGRAFIE, ARTA ACTORULUI

I. STATUTUL DISCIPLINELOR

În cadrul examenului de bacalaureat, proba practică pentru muzică, coregrafie și arta actorului, constituie probă la alegere din aria curriculară specifică profilului și specializării din cadrul filierei vocaționale.

II. COMPETENȚE DE EVALUAT

- demonstrarea abilităților, priceperilor și deprinderilor instrumentale/vocale/de mișcare/ de manifestare organică în situații convenționale
- utilizarea elementelor de limbaj specific în redarea corectă a textului/partituri muzicale sau coregrafice, cu elementele tehnice, stilistice și interpretative ale repertoriului;
- elaborarea fundamentului teoretic al repertoriului specific;
- realizarea calității artistice în interpretarea repertoriului specific profilului studiat;
- valorificarea potențialului personal și creativ în actul interpretativ;
- comunicarea artistică în perspectiva relației interpret-public.

I. Specializarea muzică

Secțiunea interpretare instrumentală /vocală

În cadrul secțiunii interpretare instrumentală/vocală, absolvenții susțin proba practică după cum urmează:

A. secția instrumente / canto - proba de interpretare instrumentală/vocală :

1. pian, instrumentele orchestrei simfonice, instrumente populare

Conținutul probelor :

- a) un studiu din programa de liceu
- b) două lucrări la alegere, diferite ca stil, caracter, formă – din programa de liceu ;
- c) citire la prima vedere a unui text muzical de minimum 12 măsuri, cu nivel de dificultate medie.

Proba de citire la prima vedere se va desfășura astfel:

În ziua probei, comisia elaborează **un număr de subiecte** egal cu cel puțin jumătate din numărul candidaților. Pentru fiecare instrument, textele muzicale vor avea același nivel de dificultate. În ziua examenului, candidatul va extrage un bilet din cele pregătite de comisie.

Pentru evaluarea probei a și b (proba de recital), se va ține cont de următoarele criterii:

- fidelitatea respectării textului
- realizare tehnică
- realizare stilistică

- expresivitate, creativitate (nota personală)

Apresiasi se va face conform baremului probei.

Pentru evaluarea probei c), se va ține cont de următoarele criterii:

- fidelitatea respectării textului
- realizare tehnică
- realizare stilistică

Pentru fiecare candidat, timpul maxim acordat este de maximum 30 de minute.

Apresiasi se va face conform baremului probei.

Nota la proba practică se calculează ca medie aritmetică cu două zecimale, fără rotunjire, din notele acordate la probele a, b, c.

2. artă vocală interpretativă (canto clasic)

Conținutul probelor :

- a) o arie antică, un lied și o lucrare românească în tonalitate originală. După caz, lucrările vor fi interpretate în limba originală.
- b) un solfegiu la prima vedere în cheile sol și fa, în tonalități cu una până la două alterații constitutive, cu inflexiuni modulatorii, conținând intervale simple, într-una din măsurile de 2, 3 sau 4 timpi cu formule ritmice accesibile: triolette, sincope, contratimpi.
- c) analiza solfegiului în plan tonal și ritmic.

Pentru evaluarea probei practice a) (proba de recital), se va ține cont de următoarele criterii:

- fidelitatea respectării textului
- realizare tehnică
- realizare stilistică
- expresivitate, creativitate (nota personală)

Apresiasi se va face conform baremului probei

Proba b) se va desfășura astfel:

În ziua probei, comisia elaborează un număr de subiecte egal cu cel puțin jumătate din numărul candidaților. Pentru fiecare candidat, subiectele vor avea același nivel de dificultate. În ziua examenului, candidatul va extrage un bilet din cele pregătite de comisie.

Pentru secția artă vocală interpretativă (canto clasic), comisia va fi alcătuită din doi profesori de specialitate artă vocală interpretativă și un profesor de specialitate studii teoretice.

Pentru evaluarea probei b) și c), se va ține cont de următoarele criterii:

- intonarea corectă
- execuția corectă din punct de vedere ritmic
- analiza planului tonal și a planului ritmic

Apresiasi se va face conform baremului probei.

Nota la proba practică se calculează ca medie aritmetică cu două zecimale, fără rotunjire, din notele acordate la probele a, b, c.

3. artă vocală tradițională (canto popular)

Conținutul probelor:

a) o doină sau baladă și 2 melodii populare în ritmuri diferite **din zona de proveniență a candidatului.**

b) un solfegiu la prima vedere în cheile sol și fa în tonalități cu una până la două alterații constitutive, cu inflexiuni modulatorii, conținând intervale simple, într-una din măsurile de 2, 3 sau 4 timpi cu formule ritmice accesibile: triolete, sincope, contratimpi.

c) analiza solfegiului în plan melodic și ritmic.

Pentru evaluarea probei a) (proba de recital), se va ține cont de următoarele criterii:

- fidelitatea respectării textului;
- realizare tehnică;
- realizare stilistică;
- expresivitate, creativitate (nota personală).

Aprecierea se va face conform baremului probei.

Proba b) se va desfășura astfel:

În ziua probei, comisia elaborează un număr de subiecte egal cu cel puțin jumătate din numărul candidaților. Pentru fiecare candidat, subiectele vor fi de același nivel. În ziua examenului, candidatul va extrage un bilet din cele pregătite de comisie.

Pentru evaluarea probei b) și c), se va ține cont de următoarele criterii:

- intonarea corectă;
- execuția corectă din punct de vedere ritmic;
- analiza planului tonal și a planului ritmic

Aprecierea se va face conform baremului probei.

Pentru candidații secției artă vocală interpretativă și artă vocală tradițională (clasic și canto popular), timpul maxim alocat fiecărui candidat, este după cum urmează:

- proba a) 10 - 20 de minute
- proba b) și c) până la 15 minute

Nota la proba practică se calculează ca medie aritmetică cu două zecimale, fără rotunjire, din notele acordate la probele a, b, c.

Pentru absolvenții care au avut ca disciplină principală de specialitate muzică de jazz-muzică ușoară (instrumentală sau vocală), proba practică va avea următorul conținut:

a) un studiu (din programa de liceu);

b) lucrare la alegere din repertoriul specific și o improvizație de maxim 3 minute pe o temă dată de comisie (pentru instrumente) sau o lucrare la indicația comisiei dintr-un repertoriu alcătuit din 5 lucrări pregătite de candidat (pentru muzică de jazz – muzică ușoară vocală);

c) citire la prima vedere a unui text muzical la fel ca la punctul c) secția instrumente, respectiv solfegiu la prima vedere, la fel ca la secția artă vocală tradițională (canto popular).

Evaluarea probei de recital a) și b), se va realiza pe baza aceluiași criterii de la interpretare instrumentală/vocală.

Metodologia de desfășurare precum și evaluarea probei c) va fi aceeași ca la interpretare instrumentală/vocală.

Aprecierea se va face conform baremului probei.

Nota la proba practică se calculează ca medie aritmetică cu două zecimale, fără rotunjire, din notele acordate la probele a, b, c.

Evaluarea probei practice din cadrul secțiunii interpretare instrumentală/vocală se face conform criteriilor stabilite prin prezenta anexă, iar punctajul aferent fiecărui criteriu de evaluare va fi transmis înaintea susținerii probei de interpretare

*Pentru această secțiune **nu** se extrag variante de subiecte de către Comisia Națională de Bacalaureat*

Secțiunea Studii Teoretice

B. secțiunea teoretică: disciplina teorie - solfegiu - dicteu muzical

Proba la disciplina teorie-solfegiu-dicteu muzical se compune din:

- a) auz muzical (practic);
- b) solfegiu la prima vedere (practic);
- c) dicteu melodic și dicteu armonic (practic-scris).

a) **Auz muzical** ce constă în recunoașterea și intonarea de intervale și trisonuri tonale după cum urmează:

- 1 interval simplu consonant și disonant;
- 1 interval compus ;
- 1 trison în poziție strânsă;
- 1 trison în poziție largă;

În ziua probei, comisia elaborează un număr de subiecte (ce cuprind intervalele și trisonurile tonale, cel puțin câte unul din fiecare categorie, ce urmează a fi recunoscute și intonate de candidat), egal cu cel puțin jumătate din numărul candidaților. Pentru fiecare candidat, subiectele vor fi de același nivel. În ziua examenului, candidatul va extrage un bilet din cele pregătite de comisie.

Pentru evaluarea probei a), recunoașterea și intonarea corectă a intervalelor și trisonurilor tonale se poate realiza din două încercări. Fiecare interval și trison tonal recunoscut, va fi apreciat conform baremului probei.

b) Solfegiu la prima vedere, alcătuit din 12 măsuri de 4 timpi sau 16 măsuri de 3 timpi, în cheile sol și fa, în tonalități majore și minore, cu maximum 3 alterații constitutive, cu salturi de maximum decimă mare, cu maximum 4 durate pe timp, cu elemente de conflict metro-ritmic: sincopă, contratimp, anacruze, cu inflexiuni modulatorii la tonalități apropiate

Se va analiza solfegiul din punct de vedere tonal și din punct de vedere ritmic.

Pentru evaluarea probei b), se va ține cont de următoarele criterii:

- intonarea corectă
- execuția corectă din punct de vedere ritmic
- analiza planului tonal și a planului ritmic

Aprecierea se va face conform baremului probei

c) Dicteu:

- 1) dicteu melodic alcătuit din 12 măsuri de 4 timpi sau 16 măsuri de 3 timpi, în cheile sol și fa, în tonalități majore și minore, cu maximum 3 alterații constitutive, cu salturi de maximum decimă mare, cu maximum 5 durate pe timp, cu elemente de conflict

metro-ritmic: sincope, contratimpri, anacruze, cu inflexiuni modulatorii la tonalități apropiate ;

- 2) dicteu armonic la 4 voci de 8 măsuri, în tonalități majore și minore, cu maximum 2 alterații constitutive, cu valori de pătrimi, doimi și note întregi.

Aprecierea se va face conform baremului probei

Candidații susțin toate cele 3 componente ale probei, respectiv a), b) și c) în aceeași zi.

Pentru candidații *Secției Teoretice*, timpul maxim alocat fiecărui candidat, este după cum urmează:

- proba a) maximum 5 minute
- proba b) maximum 10 minute
- proba c) timp efectiv de lucru, 3 ore (câte o oră și jumătate pentru fiecare tip de dicteu)

Nota la proba practică se calculează ca medie aritmetică cu două zecimale, fără rotunjire, din notele acordate la probele a, b, c.

Proba de solfegiu la prima vedere se va desfășura la fel ca proba orală - partea de text la prima vedere, iar proba de dicteu melodic și dicteu armonic se va desfășura conform procedurii de la proba scrisă.

Evaluarea probei practice a și b se face conform criteriilor stabilite prin prezenta anexă, iar punctajul aferent fiecărui criteriu de evaluare pentru proba de auz muzical și solfegiu va fi transmis împreună cu punctajul de la proba de interpretare înaintea susținerii probei; baremul de corectare a dicteelor melodice și armonice va fi transmis conform procedurilor de la probele scrise.

Atenție! Pentru secțiunea *Studii teoretice* se aplică procedura de extragere a variantelor de subiect ca pentru proba scrisă **numai pentru proba de dicteu melodic și dicteu armonic**.

II. Specializarea Coregrafie

În cadrul probei practice de la specializarea coregrafie, candidații pot opta pentru disciplina *dans clasic* sau disciplina *dans modern*

Opțiunea pentru susținerea uneia din probe se face conform procedurilor prevăzute de metodologia de organizare și desfășurare a examenului de bacalaureat

Proba de interpretare coregrafică constă în:

Proba de dans clasic

a) o variație clasică din trei variații clasice impuse, pe care candidatul o extrage din biletele pregătite de comisie.

b) analiza din punct de vedere teoretic a formei, conținutului și integrarea în spectacolul din care face parte

Variațiile impuse sunt:

Variațiile impuse sunt:

Fete: P. I. Ceaikovsky: “Frumoasa din pădurea adormită” - actul I

L. Minkus: “Don Quijote” - actul III
A. Adam: “Gissele” - actul I (varianta Gisselei)

Băieți L. Minkus: “Don Quijote”- actul III
R. Drigo: “Corsarul “ - actul II
P. I. Ceaikovsky “ Lacul lebedelor” - actul III

Proba de dans contemporan

- a) un fragment coregrafic din repertoriul coregrafilor W. Forsythe, J. Kilian, Mats Ek. pe care candidatul îl va extrage din biletele pregătite de comisie
- b) analiza din punct de vedere teoretic a formei, conținutului și integrarea acestuia în spectacolul din care face parte.

Pentru evaluarea probei practice (indiferent de disciplina pentru care a optat candidatul), se va ține cont de următoarele criterii:

- tehnic – gradul de dificultate al execuției
- artistic – fidelitate stilistică, expresivitate, muzicalitate
- analiză din punct de vedere teoretic a coregrafiei executate de candidat

Timpul maxim alocat fiecărui candidat, indiferent de disciplina pentru care a optat, este de 15 de minute.

Aprecierea se va face conform baremului probei.

Nota la proba practică se calculează ca medie aritmetică cu două zecimale, fără rotunjire, din notele acordate la probele a și b.

Evaluarea probei practice se face conform criteriilor stabilite prin prezenta anexa iar punctajul aferent fiecărui criteriu de evaluare va fi transmis înaintea susținerii probei de interpretare

Atenție! Pentru aceste probe nu se extrag variante de subiecte de către Comisia Națională de Bacalaureat

III. Specializarea Arta actorului

Conținutul probei practice din cadrul examenului de bacalaureat constă în:

- a) lectura la prima vedere a unui text (lectura albă, lectura logică, nuanțare în funcție de trecerea de la o stare emoțională la alta, la indicația comisiei).
- b) improvizație liberă cu 1-3 obiecte pornind de la o stare sufletească. Obiectele vor fi pregătite și indicate candidatului de comisie.
- c) recital din texte cuprinse în repertoriul personal (maximum 5 roluri , diferite ca gen: tragic, comic, liric dramatic, fabulă, povestire etc).

Proba a și b se va desfășura astfel:

În ziua probei, comisia elaborează, fixează și pregătește textele la prima vedere, numărul de obiecte precum și starea sufletească care le vor însoți. Subiectele vor fi de același nivel. În ziua examenului, candidatul va extrage un bilet din cele pregătite de comisie.

Proba c se va desfășura astfel:

Din repertoriul personal, elevul va prezenta un text indicat de comisie, după care va analiza textul precizând: genul dramatic din care face parte textul, relevanța personajului în cadrul textului/spectacolui, caracterizarea personajului etc.

Pentru evaluarea probelor practice, respectiv a, b, c, se va ține cont de următoarele criterii:

- prezența scenică (încadrarea într-o anumită tipologie de personaje, unitatea psihofizică a interpretului în acțiune)
- expresivitatea vorbirii (dicție, nuanțare logică și afectivă, calitatea timbrului vocal)
- aptitudini scenice (capacitatea de improvizare a acțiunilor scenice, imaginație în opțiunea repertorială, notă personală).

Pentru fiecare candidat, timpul maxim acordat este de 15 de minute.

Aprecierea se va face conform baremului probei.

Nota la proba practică se calculează ca medie aritmetică cu două zecimale, fără rotunjire, din notele acordate la probele a, b, c.

Evaluarea probei practice se face conform criteriilor stabilite prin prezenta anexă, iar punctajul aferent fiecărui criteriu de evaluare va fi transmis înaintea susținerii probei de interpretare.

Atenție! Pentru aceste probe **nu** se extrag variante de subiecte de către Comisia Națională de Bacalaureat

Notă

Notele acordate la probele a, b, c pentru muzică, arta actorului și respectiv a și b pentru coregrafie, precum și nota finală a probei practice sunt consemnate de către fiecare profesor evaluator în borderou cu rubricăție corespunzătoare fiecărei specialități. La finalul probei, aceste documente vor parcurge procedurile prevăzute de metodologia de organizare și desfășurare a bacalaureatului

B. STUDIUL FORMELOR ȘI DESEN

specializarea arte plastice și decorative, specializarea arhitectură, arte ambientale și design și specializarea patrimoniu-seminare teologice

I. STATUTUL DISCIPLINEI

În cadrul examenului de bacalaureat, proba practică pentru disciplina Studiul formelor și desen - toate specializările, constituie probă la alegere din aria curriculară specifică profilului și specializării din cadrul filierei vocaționale.

II. COMPETENȚE DE EVALUAT

- utilizarea corectă a elementelor de limbaj plastic prin transpunerea lor din spațiul real, obiectiv în spațiul plastic;
- valorificarea potențialului personal și creativ în actul de creație;
- comunicarea artistică în perspectiva relației creator-public.

Proba constă în elaborarea de către candidat unei lucrări plastice bazate pe tematica stabilită prin programa școlară

III. Temele care stau la baza aplicațiilor practice în vederea elaborării lucrării sunt după cum urmează:

Pentru specializarea arte plastice și decorative:

1. Organizarea unei suprafețe folosind contraste valorice.

Contraste cantitative și calitative. Echilibrarea petelor. Aplicații (studiul figurii umane, mulaj gips).

2. Valorația, mijloc de expresie a volumului. Relația plan-valoare; despre pasaj. Importanța pasajului în scurgerea volumului. Trepte în înălțime spre alb și profunzime spre negru. Se vor urmări probleme de paginație, raportul dintre obiectul studiat și suprafața înconjurătoare. Portret compozițional cu mâini.

3. Raportul dintre obiectul studiat și ambient. Rezolvarea compunerii spațiului plastic. Portret compozițional cu mâini.

4. Construcția pe baza observației formelor morfologiei corpului uman

Construcția va avea în vedere arhitectura detaliului anatomic. Cap de expresie

5. Articulări de forme anatomice. Articulare: cap-gât-torace. Studiu după model viu

6. Expresia figurii umane. Nuanțări expresive ale liniei și valorilor. Cap de expresie

7. Construcția figurii umane folosind linia modulată și expresia volumului. Se va urmări cu insistență caracterul expresiv al liniei.

8. Linia și pata, mijloc de expresie plastică în studiul figurii umane. Se va realiza un studiu după model viu, figură întreagă, îmbrăcată, așezat într-o ambiață compusă de profesor.

9. Linia și valoarea, mijloace plastice în studiul construcției corpului uman. Studiu după model viu, organizat pe contraste, urmărindu-se descifrarea formelor mari anatomice, realizarea articulării acestor forme și sugerarea expresivă a formelor prin linie și contraste valorice.

10. Linia expresivă și valoare - mijloace de realizare a studiului corpului uman. Portret compozițional cu mâini.

Pentru specializarea arhitectură, arte ambientale și design

1. Valoarea, mijloc de sugerare a volumului

Pe pretextul unei naturi statice complexe se va realiza o lucrare în care elevii vor sugera volumele obiectelor din natură, urmărind, totodată, caracterul de echilibru static al lucrării.

2. **Construcția și valoarea - mijloace de studiu.** Aplicație având ca pretext mulaje de gips. Se va evidenția ritmul proporțiilor care stabilesc caracterul formelor studiate și expresivitatea liniei și valorilor.
3. **Compunerea simetrică față de o axă.** Aplicație la un grup limitat de forme geometrice(5-7) regulate. Acorduri și contraste valorice.
4. **Crearea unei compoziții cu o semnificație dată.** Studiu după natură, aplicat la un grup de obiecte diferite ca structură, textură, utilitate și formă.
5. **Construcția umbrei proprii și a umbrei purtate.** Studiu aplicat unui ansamblu de forme geometrice dat. Se va solicita valorarea indicându-se două surse de lumină și precizându-se direcția lor.
6. **Compunerea unui spațiu bidimensional dat utilizând contrastele de formă și valorice.** Secționarea unui obiect solid dat și utilizarea formei rezultate ca modul decorativ.
7. **Alcătuirea unui obiect compozit din elemente disparate.** Se vor utiliza 5 din următoarele corpuri geometrice: tetraedru, cub, prismă, piramidă, con, cilindru și sferă.
8. **Compoziție cu volume.** Poliedre regulate și secțiuni ale acestora.

Pentru specializarea patrimoniu din cadrul seminariilor teologice

1. **Construcția figurii umane** prin linie și valoare aplicată la portret în canon bizantin.
2. **Linia și pata, mijloace de expresie plastică în studiul figurii umane.** Se va realiza un studiu după model viu, îmbrăcat, realizat în viziune bizantină, așezat într-o ambianță compusă.
3. **Studiul structurilor.** Aplicarea cunoștințelor căpătate la studiul elementelor plastice, nuanțarea valorilor. Se vor urmări ritmurile formelor folosite în vestimentația bizantină.
4. **Linia și valoarea, mijloace plastice în studiul construcției corpului uman.** Studiu organizat pe contraste, urmărindu-se descifrarea formelor mari anatomice. Realizarea articulării detaliilor și sugerarea expresivă a volumelor prin pată valorică. Tratare în viziune bizantină

5. **Construcția și valoarea** (cap model viu). Se va insista asupra construcției formelor și asupra nuanțării treptelor valorice, impuse de canonul bizantin.
6. **Linia expresivă și valoarea**, mijloace de realizare plastică a figurii umane. Portret compozițional cu mâini.

Proba practică se desfășoară exclusiv în unitățile școlare de profil (licee de artă)

Unitatea școlară unde se desfășoară proba de examen are obligația de a asigura atât modelul viu cât și alte materiale didactice necesare probei de examen, conform programei școlare

Timpul acordat candidaților pentru probă este de 4 - 6 ore

Proba de examen se desfășoară cu respectarea următoarelor proceduri, astfel:

- comisia de evaluare este alcătuită din câte doi profesori de specialitate sau specialități înrudite pentru fiecare specializare în parte

- comisia de evaluare verifică condițiile de desfășurare în fiecare sală de examen, în prezența președintelui de comisie, în acord cu cerințele subiectului prin: aranjarea modelului în poză, aranjarea naturii statice sau a oricăror alte elemente ce țin exclusiv de asigurarea condițiilor de desfășurare a probei, (lumină, umbră) **fără însă a da indicații privind modalitățile de rezolvare a subiectelor**

- comisia de evaluare stabilește pauzele și durata acestora, în funcție de tema aplicației din subiectul extras

- sălile de examen vor fi asigurate cu câte doi asistenți (supraveghetori) de altă specialitate decât cea la care se desfășoară proba, care au atribuțiuni conform procedurilor de la proba scrisă

- pe timpul pauzelor, asistenții(supraveghetorii) au obligația de a nu părăsi sala de examen și de a supraveghea lucrările.

- după expirarea timpului de lucru al candidaților, lucrările se predau secretariatului comisiei, care aplică procedura de amestecare și numerotare tuturor lucrărilor, după care le predă comisiei de evaluare conform procedurilor de la probele scrise

Evaluarea se face de către comisia de specialitate în unitatea școlară în care s-a desfășurat proba

Evaluarea probei practice se face pe baza baremului de corectare ce va fi transmis conform procedurilor de la probele scrise.

După evaluarea lucrărilor, acestea rămân în arhiva unității școlare în care s-a desfășurat proba și s-a efectuat evaluarea pe o perioadă de 2 ani. După expirarea acestei perioade,

lucrările pot fi valorificate sub forma expunerii lor în cadrul unor expoziții, sau ca mijloace de învățământ/ materiale didactice.

Pentru disciplina Studiul formelor și desen - toate specializările, se aplică procedura de extragere a variantelor de subiect ca pentru proba scrisă.

NOTĂ:

Probele practice din cadrul profilului artistic toate specializările, se susțin exclusiv în liceele de artă.

Probele practice pentru muzică, coregrafie, arta actorului și studiul formelor și desen (toate specializările) nu se susțin cu public.

La probele practice nu se admit contestații, cu excepția probei de dicteu melodic și armonic de la specializarea muzică, secția studii teoretice.

Candidații de la specializările muzică, coregrafie și arta actorului, se vor prezenta cu cel puțin o oră înaintea susținerii probei